

Polacy uczą bartnictwa zachodnich sąsiadów

2014-11-03

Bartnictwo jako najstarsza forma tradycyjnego użytkowania lasu, zanika w Polsce i niemal na całym obszarze Europy pod koniec XIX wiek. Jednocześnie z bartnictwem zaczęły wymierać ostatnie populacje dzikiej pszczoły miodnej *Apis mellifera*, będące naturalnym, stałym i dominującym zapylaczem w lasach.

W latach 2006-2008 na terenie obszaru Natura 2000 Lasy Spalskie zrealizowano projekt dotyczący przeniesienia praktycznych doświadczeń bartniczych z Uralu. Wyniki obserwacji procesu spontanicznego zasiedlania barci i rozwoju pszczelich rodzin w barciach wskazują, że godne rozważenia jest formalne włączenie bartnictwa w zakres działań lasów gospodarczych jako zrównoważonego leśnictwa i pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Przywrócenie bartnictwa przynosi korzyści dla biocenozy lasów gospodarczych poprzez możliwość przywrócenia bardziej naturalnego niż obecny skład zespołu leśnych gatunków owadów zapylaczy, w połączeniu z ochroną agro-bioróżnorodności oraz z ochroną „puszczańskie” różnorodności biologicznej związanej ze starymi egzemplarzami drzew. Ponadto bartnictwo stanowi niebywałą atrakcję turystyczną lasu, a miód bartny – cenny przysmak o wyjątkowych walorach leczniczych i smakowych.

Polscy bartnicy jako jedni z pierwszych w Europie zaczęli przywracać bartnictwo w polskich lasach. Rezultaty ich pracy zainteresowały pszczelarzy i leśników z zachodniej części Europy. W celu wymiany doświadczeń i przekazywania wiedzy dotyczącej przywracania bartnictwa w Europie zaczęto organizować wspólne spotkania.

Pierwsze warsztaty bartnicze odbyły się w Szwajcarii, a ostatnio z inicjatywy Europejskiego Instytutu Leśnego w Niemczech w miejscowości Ebrach, na których to właśnie polscy bartnicy w składzie Przemysław Nawrocki – WWF Polska, Jacek Adamczewski – Wigierski Park Narodowy, Andrzej Pazura – Nadleśnictwo Spała, Tomasz Dzierżanowski – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi zostali poproszeni o przeprowadzenie warsztatów.

W spotkaniu wzięli udział uczniowie ze Szwajcarii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Austrii i Finlandii. Uczestnicy warsztatów uczyli się wykonywania barci, sposobów wchodzenia do barci metodami tradycyjnymi, wabienia pszczół do barci, przygotowania barci do zimy. Praktyczne umiejętności uzupełniono teorią na temat historii polskiego bartnictwa oraz doświadczeń w przywracaniu bartnictwa w naszym kraju.

W efekcie na warsztatach w Niemczech wykonano 4 barcie, oraz kilka kłód (fragment pnia z pomieszczeniem dla pszczół), które uczniowie zabrali ze sobą aby już wiosną zwabić do nich pszczoły.

Październikowe spotkanie było również okazją do wymiany doświadczeń na temat współczesnych problemów hodowli pszczoły miodnej i ochrony przyrody w lasach. Wszyscy uczestnicy warsztatów zgodnie stwierdzili, iż w lasach gospodarczych miododajne gatunki drzew na czele z lipą powinny być zdecydowanie częściej sadzone.

Na zakończenie kursu gospodarze zaprosili polskich bartników na zwiedzanie pięknego rezerwatu przyrody w pobliżu miejscowości Ebrach gdzie tak jak w Lasach Spalskich do dziś przetrwała pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, relikw dawnych puszczy.

Źródło: RDOŚ w Łodzi

Fot.: Przemysław Nawrocki